

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2009/16720 ART-MA-EP
Arkivkode:
366.32/0

Dato:
26.02.2010

Høring - Forskrift om tidsfrister i behandling av akvakultursøknader

Direktoratet for naturforvaltning (DN) viser til høringsbrev om *Forskrift om tidsfrister i behandling av akvakultursøknader* fra Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) datert 27. november 2009.

DN har i den forbindelse bedt om innspill fra fylkesmennene, da disse har en rolle i saksbehandlingen og dermed er berørt av denne forskriften. DN's uttalelse er også basert på disse uttalelsene. De er også vedlagt, jf., vedlegg. I tillegg har fylkesmennene gått litt dypere inn i de enkelte paragrafene.

Oppsummering:

DN vil frarå at dette forslaget vedtas, med følgende hovedbegrunnelser.

- DN mener at forslaget har flere prinsipielt uheldige elementer.
- Det er ikke riktig at en etat og et lovverk skal legge så klare føringer på en annen etats prioriteringer og arbeid.
- Prioriteringen av akvakulturnæringen har som forutsetning at andre næringer og andre arbeidsoppgaver hos fylkesmannen må nedprioriteres. Dette kan være nasjonale og regionalt viktige oppgaver og *kan dermed også berøre de prioriterte oppgavene som fylkesmennene får fra Direktoratet naturforvaltning (DN)*.
- Forvaltning og byråkrati skal sikre en likebehandling av søkere, men her legges det til rette for ulik behandling.
- Med strenge frister er det stor fare for at sakene ikke blir forsvarlig behandlet. Med de miljøproblemer og manglende bærekraft, som akvakulturnæringen nå står oppe i, er det særlig betenkelig å gi denne næringen fortrinn.
- Hvis en sak avgjøres *uten fylkesmannens uttalelse* er det et signal om at denne ikke er viktig, og et slikt manglende faggrunnlag må i så fall være i strid med flere lover. Dette er ikke utredet.
- Vedtak etter akvakulturloven uten kommunens avklaring og fylkesmannens uttalelse vil være en klar avvisning av bl.a. allmennhetens interesser. Det er ikke akseptabelt.

Generell vurdering

DN er enig i behovet for effektiv saksbehandling. Høringsbrevet forutsetter at den ikke er effektiv i dag, men dette er ikke begrunnet og underbygget. Tillatelse til akvakultur en å gi en eksklusiv rett til, gjerne i årtier til å kunne disponere deler av allmenningen med de miljøkonsekvenser det også medfører. På denne bakgrunnen forventer DN en analyse av hvorfor og i hvilken grad saksbehandlingstida vurderes som særlig stor. Gjennom forvaltningsreformen har man samtidig gjort grep som totalt sett ikke tyder på at effektivitet har hatt den høyeste prioriteten, og dette innrømmes også i høringsbrevet der reformen nettopp benyttes som argument for stramme frister i behandlingen.

Trøndelagsmodellen burde ikke ha vært nevnt som eksempel. I den grad den var vellykket var den en annen organisering av forvaltningen. Den er politisk sett forlatt og er ikke lenger et eksempel på saksbehandlingstida kan gå raskere.

Det er flere prinsipielt uheldige elementer i dette forslaget.

En etat og et lovverk legger føringer på en annen etats tids- og ressursbruk. Dette vil medføre at andre oppgaver nedprioriteres, herunder nasjonale interesser som staten er satt til å ivareta. Fylkesmannen har forvaltningsansvar langt utover akvakultursaker. Forslaget kan dermed berøre de prioriterte oppgavene som fylkesmennene får fra både Direktoratet naturforvaltning (DN) og Klima og forurensningsdirektoratet (Klif).

DN mener også slike frister bare fungerer under forutsetning av at andre etater ikke setter tilsvarende krav.

Forslaget får innvirkninger og konsekvenser for annet lovverk, og dette er ikke utredet.

- ✓ Vi er av den grunn usikre på om fylkesmannen eller en kommune faktisk kan følge denne forskriften.
- ✓ Kan fylkesmannen nedprioritere andre næringsaktører som eksempelvis har byggesøknader inne til behandling og er avhengig av bl.a. godkjente reguleringsplaner – at de må stille bak i køen? Eller til andre, at de må vente på en behandling etter forurensningsloven?
- ✓ Det er ikke gjort en vurdering av andre næringsinteressers behov, og det er ikke gitt en forklaring på hvorfor akvakulturnæringen er spesielt viktig.

De argumenter som benyttes i henhold til bedriftenes økonomi kan benyttes på andre næringer, jf. uttalelsen fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag:

Fylkesmannen behandler mange søknader om utslippstillatelser fra mange typer bedrifter. Vi synes det er betenkelig at en næring skal få forrang framfor andre næringsbedrifter. Et krav om kort saksbehandlingstid på akvakultursakene vil til tider gi ekstra lang saksbehandlingstid for andre...

Akvakulturnæringen er en økonomisk viktig næring for Norge, men den er samtidig en næring med store miljømessige utfordringer. Den miljømessige bærekraften er kraftig utfordret og i noen sammenhenger overskredet. Dette har DN også påpekt. Korte frister vil her kunne føre til at saker blir behandlet på en ikke forvaltningsmessig og faglig tilfredsstillende måte. Vi viser her til forvaltningsloven, men også til Naturmangfoldlovens § 8:(*kunnskapsgrunnlaget*), og til miljøparagrafene i akvakulturloven. Dette vil kunne få konsekvenser både for miljøet, miljøet og kanskje til og med for søkeren.

Slik forskriftsforslaget er formulert kan saken avgjøres etter akvakulturlova *uten fylkesmannens uttalelse* når fire uker er gått. Dette signaliserer at fylkesmannens uttalelse i saken uansett ikke blir tillagt særlig vekt. Da blir saken altså uansett funnet å være godt nok opplyst til å kunne gjøre vedtaket uten disse hensynene. Det er betenkelig at kommunenes og innspill etter offentlig innsyn med allmennhetens interesser ofres som en slags "straff" for forvaltningen og belønning for oppdretter. Her det klart mulig å gjøre alvorlige feil som følge av dårlig saksbehandling.

Om fylkesmannen krever tilleggsopplysninger på grunn av en dårlig søknad kan konsekvensen bli at fylkesmannens uttalelse aldri bli hørt. Det er til og med anført i saken som et problem at søknaden skal være komplett og tilfredsstillende, jf. følgende sitat som ikke skal benyttes som et argument fra forvaltningen.

Kravet om komplett søknad kan medføre at enkelte næringsutøvere vil bruke ytterligere tid på søknadene. Vi antar at den reduserte saksbehandlingstiden vil veie opp for ulempene med en eventuell økning i søknadsarbeidet

DN vil her bemerke at vi har samarbeidet med Fiskeridirektoratet og andre etater om gode og fullstendige søknadsskjema. Det ligger et større prosjekt bak disse skjemaene inkludert en egen veiledning, og det er ikke akseptabelt at kravet om fullstendige søknader skal benyttes som argument for innstrammede frister som en slags kompensasjon. DN mener det er motsatt, og dette er også anført av fylkesmenn til denne saken. Det kan nemlig skje at man først underveis i saksbehandlingen kan en se at søknaden ikke er komplett. Med innføring av frister kan dette fra nå av kan medføre at fylkesmannen ikke makter fristene, og at nasjonale interesser ikke blir hørt av sektormyndigheten. Dårlige søknader skal ikke være et argument mot forvaltningen. En viser til Fylkesmannen i Sogn- og Fjordanes uttalelse, at dette:

... bryt med krav i forvaltningslova om at saker skal vere så godt opplyst som mogleg før vedtak vert gjort.

Og fra Nord-Trøndelag:

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag er redd for at 4 ukers behandlingsfrist for akvakultursøknader vil føre til dårligere kvalitet på saksbehandlingen.

Søknadene må selvfølgelig være godt nok opplyst for å kunne vurderes etter akvakulturloven, naturmangfoldloven og forurensningsloven.

Fiskerimyndighetene har i noen regioner ivret for at kommuneplanenes fellesområder i sjø (FFNF) skal inkludere akvakultur, FFNFA. Når myndigheten da har benyttet innsigelse på fellesområder uten akvakultur har den selv bidratt til at områdene i mindre grad er avklart i forhold til motstridende interesser. Dermed kreves det en grundigere prosess i forbindelse med en søknad, og årsaken til forsinkelsen ligger da verken hos fylkesmannen, Kystverket, Mattilsynet eller i allmennhetens interesser.

Behandlingen etter forurensningsloven forutsetter at saken er avklart med at den ikke er i strid med kommunale planer. Om man her går forbi kommunen, som på alle måter også er feil

DN mener det er merkelig, og helt feil, av FKD å vurdere om lister over de ulike myndighetenes tidsbruk skal legges ut på internett, eventuelt andre egnede fora. Her vurderes det nesten å spille på misnøye uten noen form for forståelse for en helhetlig forvaltning der hensynet til andre interesser også skal telle.

Byråkratiet skal sikre en likebehandling av søkere, men her legges det til rette for et annet prinsipp som DN mener er feil. Følgende sitat viser også at FKD mener dessuten at fylkesmannen heller skal ta konsekvensene enn fylkeskommunen. DN er uenig i forutsetningene for dette.

Dersom sektormyndigheten oversitter fristen, vil dette stoppe hele saksprosessen - noe som vil medføre negative konsekvenser for både søkeren og tildelingsmyndigheten...

Det er også feil å antyde at fylkeskommunens arbeid med akvakultursaker faktisk er viktigere enn fylkesmannens arbeid med eksempelvis tilsyn og kontroll.

Fylkesmannen vil føle et sterkt press på behandlingen etter Forurensningsloven, det kan skje at denne må prioriteres på bekostning av uttalelsen til akvakulturloven knyttet til naturmangfoldet og til allmennhetens interesser. Tidsmangel kan da føre til at de interesser som DN er satt til å ivareta ikke blir godt nok belyst i saken.

Settefisksøknader kan være tidkrevende, her skilles det imidlertid ikke på saksomfanget mellom sakstypene.

I forbindelse med vurdering av tiltakets påvirkning på anadrome laksefisk har fylkesmannens uttalelse vært viktig informasjon for Mattilsynet før de har fattet sine vedtak. Dette faller nå bort som grunnlag for deres behandling og er uheldig.

Med hilsen

Direktoratet for naturforvaltning

Øyvind Walsø e.f.

Fung. avdelingsdirektør

Egil Postmyr

Vedlegg:

Uttalelse fra Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

Uttalelse fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Uttalelse fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Uttalelse fra Fylkesmannen i Troms

Uttalelse fra Fylkesmannen i Oppland